

Abstrakt

Alzheimerova nemoc je jednou z nejčastějších příčin úmrtí a počet nemocných neustále roste. Tato problematika představuje závažný socioekonomický problém, který souvisí s aktuálními demografickými změnami – stárnutím populace. Jedním z předpokladů nastavení správné léčby a podpory nemocného je včasné rozpoznání příznaků a včasná diagnóza. Přesto se dosavadní studie zaměřovaly především na průběh Alzheimerovy nemoci po stanovení diagnózy lékařem, a prvotní příznaky zůstávají doposud málo probádaným tématem. Podobně je na tom i výzkum dopadu onemocnění na nejbližší okolí nemocného. I přes zlepšující se trend stojí ve výzkumech v popředí pacient s Alzheimerovou nemocí a jeho rodina, na niž důsledky tohoto onemocnění dopadají také, zůstává spíše na okraji.

Cílem bakalářské práce bylo zmapovat psychologické a sociální změny u jedinců s Alzheimerovou nemocí, které se u nich vyskytovaly ještě před tím, než jim byla stanovena klinická diagnóza, a jaký dopad má na ně a jejich okolí. Studie se účastnilo šest respondentů, třemi respondenty byli pacienti s Alzheimerovou nemocí v počátečním stádiu a dalšími třemi jejich rodinní příslušníci. Výsledky ukázaly, že mezi nejčastější prvotní příznaky, kterých si nemocný i jeho okolí všimá, patří poruchy paměti, řeči a chování, ztráta iniciativy a místní dezorientace, a shodují se tak s dosavadním vědeckým poznáním. Dále jsme zjistili, že dopad onemocnění na pacienta i jeho nejbližší okolí je obrovský, a respondenti popsali své obavy – pacienti se především bojí ztráty důstojnosti, zatímco rodinní příslušníci se bojí o ztrátu osobnosti příbuzného a toho, jak budou schopni novou situaci zvládat.

Pro tuto studii byla využita kvalitativní strategie výzkumu, konkrétně polostrukturované rozhovory. Data byla zpracována pomocí tematické analýzy.

Klíčová slova

Alzheimerova choroba, psychosociální změny, demence, změny chování, změny prožívání

Abstract

Alzheimer's disease is one of the leading causes of death, and the number of patients is steadily increasing. This issue represents a serious socio-economic problem related to the current demographic changes – the ageing of the population. One of the preconditions for setting up the right treatment and support for the patient is early recognition of symptoms and early diagnosis. Nevertheless, studies to date have focused mainly on the course of Alzheimer's disease after diagnosis by a medical doctor, and early symptoms remain a little-studied topic. Similarly, research on the impact of the disease on the patient's immediate environment is also underway. Despite an improving trend, the Alzheimer's patient is at the forefront of research, and the family, who is also affected by the disease, remain rather marginalised.

The aim of this bachelor thesis was to map the psychological and social changes in individuals with Alzheimer's disease that occurred before they were clinically diagnosed and the impact on them and their environment. Six respondents participated in the study, three respondents were early-stage Alzheimer's patients and the other three were their family members. The results showed that the most common early symptoms noticed by the patient and those around them include impairments in memory, speech and behaviour, loss of initiative and local disorientation, and are consistent with existing scientific knowledge. Furthermore, we found that the impact of the illness on the patient and their immediate surroundings is enormous, and respondents described their fears – patients are primarily concerned about the loss of dignity, while family members worry about the loss of the relative's personality and how they will be able to cope with the new situation.

A qualitative research strategy, namely semi-structured interviews, was used for this study. The data was processed using thematic analysis.

Keywords

Alzheimer's disease, psychosocial changes, dementia, behavioural changes, changes in experience